

**LPOAT
LIETUVOS PACIENTŲ ORGANIZACIJŲ
ATSTOVŲ TARYBA**

**Tarptautinio pacientų organizacijų aljanso ir
Europos pacientų forumo narė**

**KONFERENCIJOS
EUROPOS PACIENTŲ TEISIŲ DIENA,
vykusios 2009 m. balandžio 18 d.,**

REZOLIUCIJA

Dėl EUROPOS PACIENTŲ FORUMO pacientų manifesto

LIETUVOS PACIENTŲ ORGANIZACIJŲ ATSTOVŲ TARYBOS (toliau - LPOAT), kuri yra pilnateisė TARPTAUTINIO PACIENTŲ ORGANIZACIJŲ ALJANSO ir EUROPOS PACIENTŲ FORUMO narė, 2009-04-18 organizuotoje konferencijoje, skirtoje paminėti EUROPOS PACIENTŲ TEISIŲ DIENĄ, konstatuoja, kad:

1. Nors sveikatos priežiūros sistemos pagrindinis ir esminis tikslas yra tarnauti pacientų poreikiams, pacientas vis dar nėra tapęs centrine sveikatos priežiūros sektoriuje vykdomos reformos ašimi. Sprendimai sveikatos priežiūros sektoriuje dažniausiai priimami vadovaujantis ne paciento interesais, bet suinteresuotų asmenų ar jų grupių finansiniais ar kitais tikslais, interesais. Ištekliai sveikatos priežiūros sektoriuje paskirstomi neskaidriai, neatsižvelgiant į pacientų poreikius, nuomonę.
2. Iki šiol neįgyvendinti esminiai pacientų teisės ir laisvą pasirinkimą užtikrinantys principai: Esminis draudiminės medicinos „Pinigai seka paskui ligonį“ principas; Laisvo paciento pasirinkimo gydytojo ir gydymo įstaigos principas, Paslaugų prieinamumo principas; Informatyvumo principas. Nors teisės aktais deklaruojamos paciento teisės ir laisvė rinktis, tačiau realiaame gyvenime jos dažnai pažeidžiamos. Iki šiol pažeidžiama LR įstatymais nustatyta paciento teisė ir laisvė pasirinkti gydymo įstaigą ir gydytoją bei gauti apmokėjimą už suteiktas paslaugas toje gydymo įstaigoje, kurioje pacientas realiai gauna sveikatos priežiūros paslaugas;
3. Nėra sudarytos lygiateisės galimybės visiems pacientams laiku sužinoti tikslią diagnozę, gauti reikiamą gydymą, slaugą, psichologinę ar socialinę paramą. Gydymo įstaigose sudaromos dirbtinos kliūtys sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumui, formuojamos eilės, kurios „sutrumpėja“ ar „pranyksta“, kai pareikalavus, pacientas už tai primoka papildomai. Taip pažeidžiamos pacientų teisės lygiateisei prieinamai sveikatos priežiūrai;
4. Neužtikrinama paciento teisė į kokybišką ir saugią sveikatos priežiūrą bei į teisingą patirtos žalos kompensaciją. Nepakankamas dėmesys skiriamas sveikatos priežiūros paslaugų kokybei ir saugai tiek politiniu, tiek vadybiniu lygmeniu, mažina pasitikėjimą Lietuvos medicina, supriešina pacientus ir medikus. Klaidos ir nepageidaujami įvykiai neregistruojami, iš jų nepasimokama, jie kartojasi, atnešdami milžiniškus materialinius ir moralinius nuostolius Lietuvos gyventojams, šalies ekonomikai;
5. Klestinti korupcija ir nelegalūs mokėjimai už paslaugas sveikatos sektoriuje sąlygoja vis didėjančią pacientų ir medikų susipriešinimą bei nepasitikėjimą sveikatos apsauga;

6. Nelygių ir nesąžiningų konkurencinių sąlygų sudarymas privačiai medicinai riboja pacientų teisę rinktis privačias gydymo įstaigas ir jose dirbančius gydytojus, nes už didelę dalį paslaugų privačiose gydymo įstaigose jas pasirinkusiems pacientams valstybė nekompensuoja, ir pacientams tenka sumokėti visą paslaugų kainą;
7. Nepakankamai užtikrinama pacientų teisė į konfidencialumą ir privatumą, dažnėja atvejai, kai konfidencialūs duomenys, susiję su pacientais ir jų sveikatos būkle interpretuojami viešai, pasirodo net žiniasklaidos priemonėse;
8. Nepakankamas dėmesys skiriamas **LPOAT** teikiamiems siūlymams įvairiais sveikatos apsaugos reformos klausimais. Dažnai valstybės institucijos net neatsako į pateiktus Lietuvos pacientams rūpimus klausimus, nekviečia pacientų atstovų į pasitarimus, kuriuose svarstomi su pacientų sveikatos priežiūra susiję klausimai.

Konferencijos dalyviai, įvertinę esamą situaciją bei siekdami padėti LR Seimui, LR Vyriausybei bei LR sveikatos apsaugos ministerijai priimti tinkamus sprendimus, pateikia savo poziciją ir SIŪLYMUS NEATIDĖLIOTINIEMS SPRENDIMAMS PRIIMTI:

1. Užtikrinti prieinamumą sveikatos priežiūros paslaugoms, kad būtų garantuota lygiateisė galimybė visiems pacientams laiku sužinoti tikslią diagnozę bei gauti reikiamą gydymą, slaugą ar paramą nedelsiant;
2. Nedelsiant užtikrinti esminį draudiminės medicinos principą: „Pinigai seka ligoni“ į tą sveikatos priežiūros įstaigą, kurioje pacientui faktiškai suteikiamos medicinos paslaugos, nepriklausomai nuo gydymo įstaigos nuosavybės formos ar kitų dirbtinų kriterijų:
  - 2.1. užtikrinant, kad bent prioritetinės ir ekonomiškai efektyviausios sveikatos priežiūros paslaugos: ambulatorinės gydytojų specialistų konsultacijos, dienos stacionaro, dienos chirurgijos paslaugos būtų pacientams apmokamos iš Privalomojo sveikatos draudimo fondo biudžeto, netaikant kvotų bei kitų teisinių ar finansinių pacientų teisių ir laisvių ribojimų (paslaugų kvotavimo, kt.);
  - 2.2. kompensuojant pacientams valstybės nustatyta apimtimi vienodais pagrindais visas sveikatos priežiūros paslaugas visose sveikatos priežiūros įstaigose (tiek viešosiose, tiek privačiose).
3. Šiais metais sudaryti tinkamas mokesťines sąlygas bei įvesti realų Savanorišką papildomą sveikatos draudimą Lietuvoje, kartu mažinant korupciją ir nelegalius mokėjimus sveikatos priežiūros sektoriuje;
4. Užtikrinti, kad būtų skirta daugiau informacijos ir išteklių tam, kad pacientai kartu su gydytojais galėtų spręsti, kaip tinkamai gydytis;
5. Imtis neatidėliotinių priemonių gerinti sveikatos priežiūros paslaugų kokybę ir saugą, sukuriant nepageidaujamų įvykių registravimo ir mokymosi sistemą bei įdiegiant sąžiningus ir objektyvius patirtos žalos kompensavimo mechanizmus, skatinančius pacientų ir medikų bendradarbiavimą pacientų sveikatos labui;
6. Užtikrinti pacientų dalyvavimą kuriant sveikatos politiką, jos programas ir projektus;
7. Užtikrinti deramą dėmesį **LPOAT** teikiamiems siūlymams įvairiais sveikatos apsaugos reformos klausimais bei atsižvelgti į pacientų nuomonę formuojant sveikatos politiką bei priimant su sveikatos priežiūra susijusius sprendimus. Įtraukti Lietuvos pacientų organizacijų atstovus į darbo grupes, rengiančias teisės aktų, reglamentuojančių sveikatos priežiūros paslaugų teikimą ir finansavimą, projektus, taip pat į programas ir projektus, remiamus Europos Sąjungos ar kitų tarptautinių fondų, susijusius su pacientų sveikatos priežiūra;

8. Solidariai su Europos pacientų forumo nariais siekti, kad Europos Sąjungoje ir Lietuvos Respublikoje būtų pagerinta sveikatos priežiūra ir reikalauti, kad Lietuvos Respublikos, kuri yra visateisė Europos sąjungos narė, valstybinės institucijos (LR Seimas, LR Vyriausybė, LR Sveikatos apsaugos ministerija ir kt.) atsižvelgtų ir įsipareigotų įgyvendinti Europos pacientų forumo pacientų manifeste deklaruotas pacientams gyvybiškai svarbias nuostatas;
9. Užtikrinti, kad būtų teikiamos lėšas ir būtų politiškai įsipareigota įgyvendinti Europos pacientų forumo pacientų manifesto nuostatas bei šioje Rezoliucijoje pateiktus siūlymus;
10. Kreiptis į esamus ir būsimus Europos Parlamento narius ir raginti prisiimti atsakomybę, kad nebūtų pažeistos įstatymais įtvirtintos pacientų teisės, būtų įgyvendinti jų poreikiai ir kad pacientų pasiūlymai įgautų prioritetinę svarbą formuojant ir įgyvendinant sveikatos priežiūros politiką, priimant sprendimus su sveikatos priežiūros paslaugų organizavimu, išteklių pacientų sveikatos priežiūrai paskirstymu;
11. Kreiptis į Lietuvos Respublikos atsakingas institucijas, kad būtų dėmesingai ir atsakingai išnagrinėti šioje Rezoliucijoje pateikti siūlymai ir **iki 2009-05-20 raštu** pateikti **LPOAT-ai** aiškūs planai (priemonės su terminais), kaip ir iki kada bus konkrečiai išspręsti šioje Rezoliucijoje nurodyti sveikatos priežiūros sistemos trūkumai, remiantis šioje Rezoliucijoje pateiktais **LPOAT**, atstovaujančios Lietuvos pacientų organizacijos, siūlymais.
12. Remiantis Europos pacientų teisių chartija rengiamame LR Pacientų teisių ir žalos atlyginimo įstatymo pakeitimo įstatyme įrašyti aktyvių piliečių teises: teisę vykdyti visuotinai naudingą veiklą; teisę atstovauti; teisę dalyvauti sveikatos politikos formavime. Šios teisės yra neatsiejama chartijos dalis.

Lietuvos pacientų ir Konferencijos dalyvių vardu:

Vida Augustinienė

Lietuvos pacientų organizacijų atstovų tarybos pirmininkė

Europos pacientų forumo valdybos narė